

FREDRIKSTAD MOT 2030

Kommuneplanens samfunnsdel

VEDTATT AV BYSTYRET 26. APRIL 2018

Velkommen til «Den lille verdensbyen»

Ikke siden 1800-tallet har Fredrikstad forandret seg mer enn de siste 12 årene. Planene for de neste 12 legges nå. Skal Fredrikstad være en av Norges mest attraktive byer å bo i også i 2030, er vi avhengig av et tydelig planverk med gjennomtenkte strategier. Vi må være modige – våge å tenke nytt og å samarbeide på tvers av gamle skillelinjer. Endringene vi står overfor de neste årene, er større enn de vi har lagt bak oss.

Gjennom innsatsområdene våre – å leve, å skape og å møte framtiden i Fredrikstad skal vi sørge for at Fredrikstad ikke bare skal være en by i vekst, men en by som vokser på en bærekraftig måte.

Mye ligger allerede til rette for at vi skal oppleve en bærekraftig utvikling i årene som kommer. Dette oppnår vi ved å jobbe sammen mot det visjonære målet om å bli:

«Den lille verdensbyen»

En verdensby er:

Internasjonal

Mangfoldig

Inkluderende

Innhold:

- 2 Forord**
- 4 Den lille verdensbyen**
- 5 Sammen skaper vi “Den lille verdensbyen”**
- 6 Veien mot 2030**
- 8 Innsatsområder**
- 10 Å leve i Fredrikstad**
- 12 Å skape i Fredrikstad**
- 14 Å møte framtiden i Fredrikstad**
- 16 Arealstrategi**
- 18 Oppfølging av planen**

Den lille verdensbyen

Visjonen skal gi oss tro på fremtiden, motivere og gi oss noe å strekke oss etter. Det er en ønskesituasjon, som vi kan nå. Dersom vi jobber hardt og riktig – sammen.

LILLE

Fredrikstad er ikke bare sentrum og det urbane. Vi er også lokalsamfunn, ildsjeler, **hverdagsmennesker**, breddeidretten, velforeninger, marka og kysten.

I fremtiden handler det om å ta vare på det lokale. Ta vare på «det lille» som gjør Fredrikstad til den flotte byen den er. Det handler også om å ta vare på våre naturperler slik at innbyggerne kan nyte stillheten enten i skogen eller ved vannet rett ved der de bor.

Det «lille» gjør Fredrikstad unik.

Fredrikstad kommune sin visjon er:
«Den lille verdensbyen».
De to meningsbærende ordene er «Lille» og «Verdensbyen».

VERDENSBYEN

Fredrikstad vil aldri bli en verdensby som New York, Tokyo eller Göteborg. Vår verdensby er en utadventd, urban og mangfoldig by, med innbyggere fra alle verdenshjørner og med et rikt kulturliv og betydelig internasjonal kontakt, næringsmessig og kulturelt. Gamle industriområder er i endring og ny næringsvirksomhet og nye byområder vokser fram.

Verdensbyen viser til vår historie med Gamlebyen som nordens best bevarte festningsby. Store skuter fra hele verden har reist til og fra Fredrikstad gjennom historien. Vår kontakt med verden der ute har gitt arbeid til mange og inspirasjon til byens utvikling, og det skal den fortsette å gjøre.

Folk ønsker å bo her og folk reiser hit for å lære. I et framtidsperspektiv handler det om å videreutvikle det urbane, satse på kultur, kompetanse og innovasjon. I en verdensby er det lov å **drømme**.

De som tenker stort blir applaudert hos oss.

Sammen skaper vi «Den lille verdensbyen»

Fredrikstad skal tiltrekke seg innbyggere, nye næringer, kompetansemiljøer og arbeidsplasser. For å klare dette må vi spille på lag. Samarbeid mellom kommune, næringsliv, academia og frivillighet er nøkkelen til en vellykket samfunnsutvikling.

UTADVENDT KOMMUNE

Kommunen må etablere gode måter å samhandle med resten av Fredrikstadsamfunnet på. Fredrikstad skal være en utadvendt kommune, hvor vi inviterer innbyggere, næringsliv, høgskole og forskningsinstitusjoner til samhandling. Vi skal oppfordre og utfordre innbyggere og sivilsamfunnet til å ta mer initiativ i aktiviteter og tjenester. Vi ønsker å nærme oss kommune 3.0¹, der innbyggere og sivilsamfunnet tar initiativ og kommunen medvirker.

I en utadvendt kommune er samarbeid viktig. Næringsliv, utbyggere og innbyggere har blant annet en viktig rolle ved gjennomføring av klima- og miljøtiltak. Alle må bidra for at vi skal lykkes med en bærekraftig utvikling. Bærekraftig utvikling handler om å sikre behovene til de som lever i dag, uten å ødelegge framtidige generasjoners mulighet til å dekke sine².

Kommunen må samarbeide med næringslivet for å skape arbeidsplasser til en stadig økende befolkning. Partnerskap med høgskole og næringsliv er en forutsetning for innovasjon og tjenesteutvikling. Dette er i tråd med tenkningen i programmet Smart Fredrikstad.

Lag og foreninger er viktige partnere i arbeidet med å gi barn, unge og øvrig befolkning et godt grunnlag for å møte morgendagen. Alle aktørene i partnerskapssamarbeidet har en viktig rolle i arbeidet med å skape et bærekraftig Fredrikstad mot 2030. Fredrikstad fikk priser for Norges mest attraktive by og god sentrumsutvikling i 2017. Vi må fortsette dette gode arbeidet – sammen. Det er kanskje viktigere enn noen gang at hele Fredrikstadsamfunnet jobber samlet mot et felles visjonært mål:

Å bli «Den lille verdensbyen».

FREDRIKSTAD KOMMUNE SKAL VÆRE EN ATTRAKTIV ARBEIDSGIVER

Den mest sentrale oppgaven for Fredrikstad kommune er å være samfunnsbygger. Dette gjør vi gjennom å være en god og attraktiv tjenesteleverandør, forvalter og arbeidsgiver. Tjenestene må være basert på gode og nye løsninger, ha fokus på kostnadseffektiv og bærekraftig drift. God ledelse og motiverte medarbeidere er en forutsetning for å lykkes. Fredrikstad kommune skal være en attraktiv arbeidsplass som gjenspeiler befolkningens mangfold.

Fredrikstad kommune skal være en smidig organisasjon. Det er viktig for å få til det verdiskapende samspillet. Verdiskapende samspill innebærer at vi har en organisasjon med strukturer, beslutningssystemer og en kultur som legger til rette for å spille på lag. Det gir rom for fleksibel bruk av kompetanse og ressurser.

¹Kommune 3.0 handler om at vi beveger oss bort fra et såkalt servicesamfunn og mot fellesskapsamfunnet.

Hvor brukeren ikke er en kunde, men en innbygger som skal bidra til fellesskapet.

²<http://www.fn.no/Tema/Fattigdom/Baerekraftig-utvikling>

Fredrikstad er en by i vekst. Befolkningsveksten de siste ti årene har vært i underkant av 1,2 prosent årlig. Befolkningsvekst er et uttrykk for at byer er levedyktige. Det er ikke en målsetting å vokse i seg selv, det må være en vekst som tilfører variert arbeidskraft og kompetanse. Prognoser viser at Fredrikstad kommer til å fortsette og vokse. Med befolkningsvekst kommer også andre utfordringer. Fredrikstad har for eksempel forpliktet seg gjennom Bypakke Nedre Glomma til at all vekst i persontrafikken skal tas gjennom gange, sykkel og kollektive løsninger.

Antatt befolkning i 2030 vil være omtrent 94 000 innbyggere.

Fredrikstad har noen utfordringer, og noen har vi med oss fra generasjoner tilbake. Blant annet kommer vi dårlig ut på en rekke levekårsindikatorer og det er en systematisk skjevfordeling i helse hos befolkningen. Levekårskartleggingene viser store geografiske forskjeller i kommunen. Utdanningsnivået i befolkningen er relativt lavt, og frafallet i videregående opplæring er høyt. Dette har konsekvenser for helse og tjenestebehov. Dette bildet må vi jobbe for å redusere i fremtiden. Det tar tid å endre, men vi er på rett vei.

DEN LILLE BYEN I VERDEN

Internasjonale, nasjonale og regionale føringer setter «bærekraftig utvikling» som overordnet mål for samfunnsutviklingen. Fredrikstad skal utvikle seg i tråd med dette.

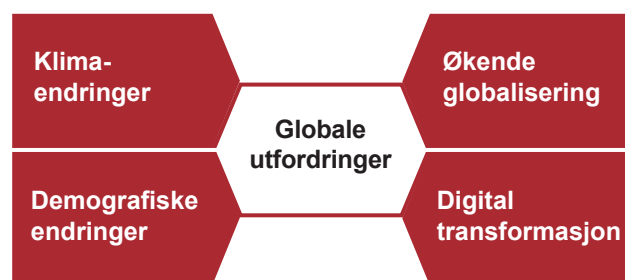
Utfordringsbildet til Fredrikstad følger i stor grad globale trender. Over hele verden ser vi utfordringer knyttet til klimaendringer, demografiske endringer, økende globalisering⁴ og digital transformasjon⁵.

Klimaendringer vi må planlegge for er mer kraftig nedbør, økte problemer med overvann, stormflo og havnivåstigning.

Foto fra Cowi Fredrikstad / www.vekslfredrikstad.no

Demografien i verden påvirkes av at det fødes færre barn, økende migrasjon og at flere lever lenger. Dette gir utfordringer blant annet knyttet til sysselsetting, helse og tjenestebehov.

Økt globalisering og digital transformasjon vil blant annet føre til endrede konkurransevilkår og muligheter i arbeidslivet.

De globale trendene må ses i tett sammenheng med klima-, miljø- og folkehelsearbeidet i Fredrikstad, hvis vi skal oppnå bærekraftig samfunnsutvikling.

⁴ Globalisering er et begrep som brukes for å si noe om at avstand og statlige grenser har fått mindre betydning. Vi kan få kontakt med noen på den andre siden av verden i løpet av få sekunder og reise til de fleste steder på jorda i løpet av 48 timer. For eksempel har globalisering gjort det enkelt å produsere billige varer i Asia og selge dem i Norge.

⁵ Digital transformasjon handler om at en virksomhet endrer hvordan den utfører sine oppgaver, tilbyr bedre tjenester, jobber mer effektivt eller skaper helt nye tjenester. Det er brukeren av tjenesten som står i fokus og man tar utgangspunkt i utnyttelse av digital teknologi.

DEN STORE BYEN I ØSTFOLD

Fredrikstad er den største byen i Østfold og prognoser viser at vi vil fortsette å vokse. Figuren under viser i hvilke aldersgrupper befolkningsveksten kommer de neste 12 årene. Det er spesielt i de eldre aldersgruppene vi ser en vekst. Det vil gi en endring i aldersstrukturen, også i sykdomsbildet. Samtidig er de eldre en stor ressurs for samfunnet. Vi må jobbe annerledes for å involvere og utnytte disse menneskelige ressursene i større grad.

Endring i alderssammensetningen vil også føre til tjeneste- og finansieringutfordringer. Derfor må vi gjøre Fredrikstad mer attraktivt å leve i også for de unge voksne.

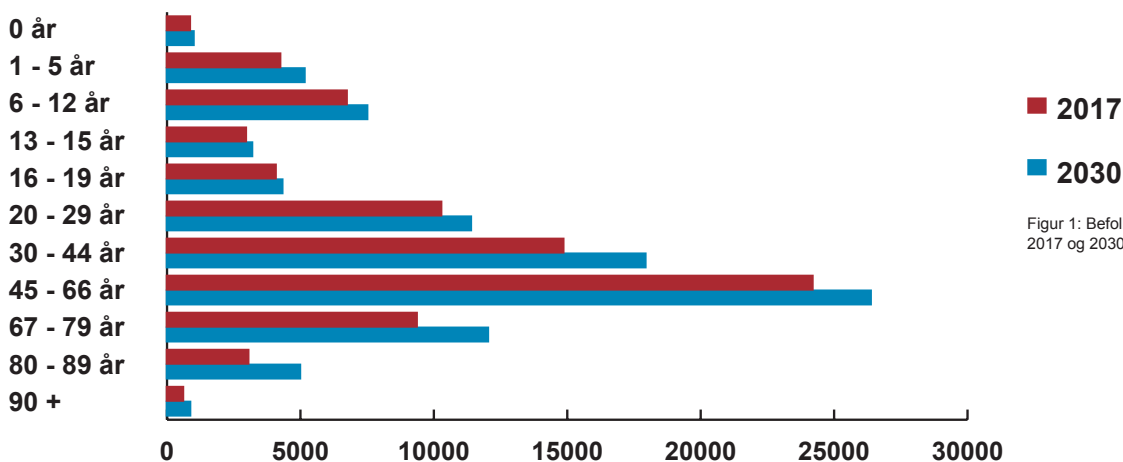
Fredrikstad har stabil befolkningsvekst, men ikke tilsvarende vekst i antall arbeidsplasser. Gapet mellom disse må bli mindre ved å tiltrekke bedrifter, og gjøre Fredrikstad til et sted hvor bedrifter ønsker å starte opp og vokse. Det er en utfordring å finne riktige næringsarealer på riktig plass i kommunen. Å ha en arbeidsplass å gå til er viktig for den enkelte innbygger i kommunen, og for Fredrikstadsamfunnet i sin helhet. En nøkkel for å utjevne sosiale forskjeller i levekår og helse er deltakelse i arbeidslivet.

Fredrikstad er også et egnet sted for å drive med næring knyttet til kulturfeltet og sirkulærøkonomi⁶, og det er potensial for å utnytte dette enda bedre.

Fredrikstad har i dag omdømme som en by med godt kulturtilbud⁷ og et mangfoldig kulturliv. Med økt urbanisering og en antatt sterk befolkningsvekst blir det viktig for byens attraktivitet at kulturtilbudet følger tidens trender og kvalitetskrav. Særlig må sentrum framstå med et dynamisk og mangfoldig tilbud, det må være enkelt å ferdes og bruke sentrum. Handelen i sentrum vil stå overfor store utfordringer i årene fremover. Samtidig er det stor vilje til å få handelen tilbake til sentrum.

Befolkningssammensetning 2017 og 2030

Figur 1: Befolkningssammensetning 2017 og 2030, kilde: SSB/KOMPA

⁶ I en sirkulær økonomi vil man bort fra ideen om en lineær «bruk og kast»-økonomi. Formålet i den sirkulære økonomien er at ressursene forblir i økonomien, selv om produktet de inngår i ikke lenger brukes til sitt opprinnelige formål.

⁷ Det utvidede kulturbegrepet blir lagt til grunn i planen. Et utvidet kulturbegrep omfatter både det 'tradisjonelle' området: litteratur, kunst og kulturvern, ungdomsarbeid og idrett, men dertil også skapende fritidsvirksomheter som kan gi utfoldelse av egne anlegg og interesser
Kilde: <https://snl.no/kultur>

Innsatsområder

Som en liten verdensby har Fredrikstad sin plass i et globalt fellesskap, der mennesker, byer og land påvirker hverandre. FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringer innen 2030. Fredrikstad skal ta ansvar slik at vi når bærekraftsmålene. Dette skal vi gjøre ved å ha de tre bærekraftselementene med oss i planleggingen.

SOSIAL BÆREKRAFT

Sosial bærekraft handler om at alle skal oppleve å være en del av Fredrikstadsamfunnet og lokalsamfunnet de tilhører. Det handler også om å skape gode, helsefremmende omgivelser for mennesker å oppholde seg i. Vi må jobbe med å skape mindre forskjeller mellom folk. Foreldre må få den støtten og oppfølgingen de trenger for å skape trygge omgivelser for barna som skal bygge morgendagens samfunn, og vi må levere gode tjenester. Vi har som mål at alle skal ha mulighet til å mestre hverdagen og realisere sitt potensiale.

ØKONOMISK BÆREKRAFT

Økonomisk bærekraft handler om at næringslivet må ha gode rammevilkår for at det skal kunne utvikles nye næringer og at eksisterende næringer kan vokse. En viktig del av den økonomiske bærekraften er at så mange som mulig er i jobb og kan ta del i arbeidslivet. Samtidig er det avgjørende at de som kan og vil får mulighet til å bidra med sine ressurser i lokalsamfunnet. Kommunens tjenester må også være økonomisk bærekraftige. Det betyr at innbyggerne i større grad må ta ansvar for å mestre eget liv.

MILJØMESSIG BÆREKRAFT

Miljømessig bærekraft krever at vi gjør noen grep slik at miljøet rundt oss kan bestå til glede for de som kommer etter oss. For å skape miljømessig bærekraft må vi redusere klimagassutslipp, tilpasse oss endringer i klimaet, reise annerledes, bruke arealene våre på en bedre måte og verne om naturressursene. Det må arbeides målrettet for å redusere utslipp som oppstår i Fredrikstad og andre steder i verden som en konsekvens av vårt forbruk.

Fredrikstad skal vokse, og i 2030 vil vi nærme oss 94 000 innbyggere. For å vokse på riktig måte må vi ha mål og strategier som sikrer sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft. Bærekraft handler om å ta vare på naturen og naturressursene, det handler om å ha noe å leve av og noe å leve for.

De tre innsatsområdene i planen handler alle om hvordan vi vil at **framtiden** i Fredrikstad skal bli. I denne planen svarer de tre innsatsområdene på hvert sitt bærekraftselement.

Å LEVE I FREDRIKSTAD

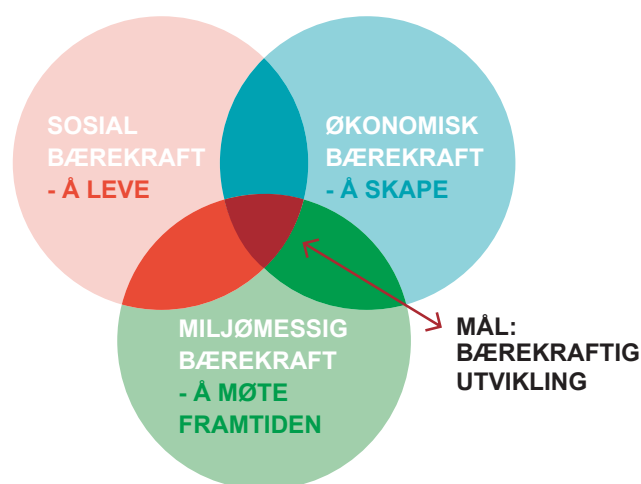
- viser oss hvordan vi skal jobbe med den sosiale bærekraften

Å SKAPE I FREDRIKSTAD

- viser hvordan vi skal jobbe med økonomisk bærekraft

Å MØTE FRAMTIDEN I FREDRIKSTAD

- viser hvordan vi skal jobbe med miljømessig bærekraft

---

*- Jeg er stolt av byen, fint her,
fint sted å ta med barna.
Alle føler de kan bruke byen.
Innbyggernes ønsker har blitt hørt,
og det har gitt positive resultater.*

THERESE

SLIK VIL VI HA DET:

Alle opplever trygghet, mestrer hverdagen og har flere aktive leveår med god helse og trivsel

SLIK GJØR VI DET:

- Prioritere forebygging, helsefremming og reduksjon av sosial ulikhet i helse og levekår.
- Vektlegge innbyggernes egne ressurser og erfaringer.
- Legge til rette for at folk tar sunne valg.
- Gi alle innbyggere mulighet til å delta i kulturaktiviteter og oppleve et mangfold av kulturuttrykk.
- Jobbe for et inkluderende arbeidsliv og tilrettelagte arbeidsplasser.
- Utvikle likeverdige, trygge og effektive helse- og velferdstjenester.
- Forebygge skader, vold og ulykker i hjem, skole, fritid og i trafikken.

Alle har en oppvekst der de opplever mestring, tilhørighet og inkludering

- Sikre at barn og unge utvikler ferdigheter for å møte morgendagens samfunn.
- Styrke foreldrenes mulighet til å gi barna en trygg og god oppvekst.
- Sikre tidlig innsats på tvers av tjenestene.
- Gi tett og langsiktig oppfølging til de med særlige utfordringer.

Alle bor godt i rause og aktive lokalsamfunn

- Fremme frivillighet og deltakelse ved å mobilisere lokalsamfunnens ressurser.
- Overløpstrafikk⁸ inn i bo-områdene skal reduseres.
- Sikre arealer og planlegge for gode grøntområder, friluftsområder, møteplasser og infrastruktur, gjennom blant annet universell utforming, som er tilgjengelig for alle.
- Legge til rette for lek, aktivitet, kulturtilbud, naturopplevelser og fritidstilbud.
- Gi innbyggerne mulighet til å bo i eget hjem så lenge som mulig.
- Sikre bomiljø med god alderssammensetning, som inkluderer vanskeligstilte i boligmarkedet.
- Legge til rette for trygghet og deltakelse i sosiale fellesskap.

Et urbant sentrum som oppfordrer til økt byliv

- Skape gode byrom med møteplasser som gir økt utfoldelse, aktivitet og sosialt fellesskap.
- Sikre fortetting med kvalitet og vektlegge god arkitektur og byplanlegging.
- Bruke kunst og kultur i kulturhusene og i byrommene til å overraske, vekke undring og debatt.
- Sikre at langsiktige samfunnsinteresser knyttet til byens historiske verdier blir ivaretatt.
- Bruke kulturminner og kulturmiljøer som en ressurs i byutviklingen.
- Sikre at sentrum inneholder boliger og handel og variasjon i kulturtilbud og opplevelser.

⁸ Overløpstrafikk er når bilister velger å kjøre småveier gjennom bo-områder, i stedet for hovedveier, for å unngå kø.

- Etter å ha bodd rundt flere steder i Norge, følte jeg at jeg kom hjem her. Her blir man godtatt.

AHMID

- Jo flere som bruker sentrum, desto hyggeligere blir det og flere ønsker å komme til sentrum.

HILDE

FREDRIKSTAD OG NEDRE GLOMMA ER EN FORETRUKKET NÆRINGSDESTINASJON I OSLOREGIONEN, HVOR VERDISKAPING OG ARBEIDSPASSER PRIORITYERES. SYSSELSETTINGSVEKSTEN SKAL VÆRE STØRRE ENN BEFOLKNINGSVEKSTEN.

SLIK VIL VI HA DET:

SLIK GJØR VI DET:

Bedrifter ønsker å etablere seg i Fredrikstad og Nedre Glomma

- Sikre arealer til nye bedrifter.
- Være en aktiv pådriver for næringsutvikling som en del av Osloregionen.
- Aktivt søke etablering av statlige arbeidsplasser.

Det er attraktivt å drive næringsvirksomhet, og eksisterende bedrifter finner rom for vekst

- Legge til rette for bedrifter som ønsker å vokse.
- Legge til rette for infrastruktur med god kapasitet som veg, havn, jernbanebane, tilgang til flyplass, vann og avløp og IoT⁹.
- Videreutvikle samarbeidet med Fredrikstad Næringsforening.
- Styrke samarbeidet om næringsutvikling i Nedre Glomma.

En kommune, et forsknings- og utviklingsmiljø og et næringsliv som sammen stimulerer til nyskaping, innovasjon og entreprenørskap

- Støtte opp om næringsklynger som er i positiv utvikling og miljøer som tiltrekker seg gründere.
- Utnytte samskapingspotensialet i utviklingen av «smart kommune».
- Fokus på det grønne skiftet og sirkulærøkonomi.
- Stimulere til digitalisering av produkter og tjenester.
- Styrke samarbeidet mellom besøksnæring og destinasjonsutvikling
- Styrke samhandlingen mellom kommunen, lokalt næringsliv, Høgskolen i Østfold og Norges miljø- og biovitenskapelige universitet på Ås.

Næringslivet og offentlig sektor har tilgang til relevant kompetanse for morgendagens utfordringer

- Styrke samarbeidet mellom det offentlige og næringslivet for å etablere flere lærlingplasser.
- Motivere ungdom til å fullføre videregående skole og ta høyere utdanning.
- Utvikle et transportsystem som gjør det lett å komme til og fra arbeidsplasser i Nedre Glomma.
- Videreutvikle Fredrikstad som studentby.
- Styrke kunnskapen om, og formidlingen av, hva som finnes av kompetansemiljøer i Nedre Glomma.

⁹ Internet of Things (tingenes internett). I praksis innebærer det å utstyre gjenstander med sendere og mottagere sånn at de kan kommunisere via internett eller radiosamband, uten at mennesker må ta initiativ.

---

*- Med kreativitet kan man
skape vekst over alt.*

RENÉ

SLIK VIL VI HA DET:

Fredrikstad er en grønn by, hvor ansvarlig produksjon og forbruk prioriteres

SLIK GJØR VI DET:

- Styrke kunnskapen om, og hensynet til, naturmangfoldet.
- Sikre at innbyggerne har frisk luft, rent vann, fredfylte og stille områder.
- Ivareta markagrensen og definere nye områder.
- Sikre og ivareta grønne korridorer fra elva til marka, et bynært friluftsliv, og sammenhengende turmuligheter langs elv og kyst.
- Sikre dyrket og dyrkbar mark.
- Skog- og havressursene brukes og forvaltes på en bærekraftig måte.
- Redusere utslippene som oppstår andre steder som en konsekvens av vårt forbruk.
- Forbruk dekkes gjennom lavest mulig bruk av ressurser.

Fredrikstad er en kompakt by der klimavennlig transport, og nye og eksisterende bygg bidrar til å løse klimautfordringene

- Prioritere høy arealutnyttelse i sentrumsområdet og nær knutepunkt for kollektivtransport.
- Utvikle en by der de funksjoner innbyggerne trenger i hverdagen ligger i gang- og sykkelavstand.
- Prioritere fossilfrie og effektive transportløsninger.
- Basere utbygging på sirkulær tankegang¹⁰, miljøvennlige materialer og energiløsninger og lave klimagassutslipp.
- Det utvikles analysegrunnlag for transportsystemet slik at de beslutninger som tas sikrer god måloppnåelse.
- Utvikle et transportsystem som er sikkert, fremmer verdiskaping og bidrar til omstilling til lavutslippssamfunnet.

Fredrikstad integrerer klimatilpasning i all fysisk planlegging

- Videreutvikle blågrønne løsninger og øke fokus på arealutvikling som håndterer intens nedbør.
- Tilpasse og sikre byen mot konsekvensene av ekstremnedbør og kombinasjonen av havnivåstigning og stormflo.

¹⁰ Sirkulær tankegang innebærer å redusere råvarebruk, avfallsmengder, utslipp og energiforbruk til et minimum. Dette kan innebære alt fra biogassproduksjon til redesign av brukte klær.

---

*- De kvalitetene som finnes her,
de handler ikke om trafikk, støy
og eksos – det handler om sjø,
sommer, sol og godvær.*

BJØRN TORE

Arealstrategi

Samfunnsdelen peker ut de viktigste temaene kommunen skal jobbe med de neste 12 årene. Arealstrategien viser hva innsatsområdene betyr for hvordan vi bruker arealene våre. Arealplanlegging og arealbruk er avgjørende for om vi klarer å nå målene i samfunnsdelen.

Selve strategien er den skriftlige delen som følger under. Fredrikstad skal styrke sin posisjon som attraktiv og bærekraftig by gjennom blant annet Smart Fredrikstad-programmet. Hovedgrepet er å arbeide videre med fortetting og transformasjon i sentrum.

Byomformingsstrategien skal fortsatt ligge til grunn for videre utvikling. Elva vil fortsatt være utgangspunktet for utviklingen, med Gamlebyen, FMV og nytt kollektivknutepunkt på Grønli/Dammnyr som tyngdepunkter.

Alle skal ha et trygt sted å bo, i egnet bolig. Det skal skapes og opprettholdes trygge og gode lokalsamfunn, med en variert sammensetting av boliger.

Kultur og kulturminner har en viktig rolle og er en drivkraft i byutviklingen. Byrommet i form av gater, brygger, parker og plasser må framstå som innbydende og invitere til aktiv deltakelse. Det må tilrettelegges for kunstnerisk og kulturell virksomhet, og utvalgte steder må kunne tjene som midlertidige byrom.

I planperioden skal ny trasé for jernbane planlegges, besluttes og bygges. Dette vil føre til store endringer i byen, blant annet ved nytt kollektivknutepunkt på Grønli. Det er viktig at knutepunktet får gode forbindelser til resten av bysentrum og kommunen forøvrig.

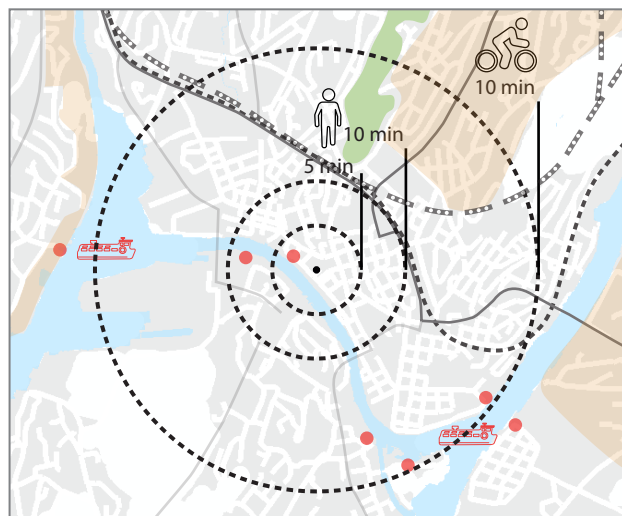

Fig 2. Viser sykkel- og gangavstand fra Stortorvet. Innerste ring viser hvor langt man kan gå på fem minutter. Midterste ring viser hvor langt man kan gå på ti minutter. Ytterste ring viser hvor langt man kan sykle på ti minutter.

Sikre viktige naturverdier der det legges spesielt vekt på:

- Opprettholde og tydeliggjøre markagrensen, samt definere nye områder.
- Sikre strandsonen (100-metersbeltet).
- Sikre dyrket og dyrkbar mark.
- Ivareta naturmangfoldet.
- Opprettholde og utvikle grønne korridorer fra elva til marka.
- Sikre bynært friluftsliv og sammenhengende ferdselsmulighet langs elv og kyst.
- Ivareta kulturmiljøer og kulturlandskap.

Overordnede strategier for all arealplanlegging i Fredrikstad kommune:

- Oppnå mål om nullvekst i personbiltrafikken gjennom bolig-, areal- og transportplanlegging.
  - Legge til rette for at veksten i persontransport tas gjennom gode gang-, sykkel- og kollektivløsninger. Gang- og sykkelavstand i sentrum er illustrert i figur 2.
- Sikre egnede nærings- og industriarealer til eksisterende bedrifter og nyetableringer.
- Besøks- og arbeidsintensive næringer skal hovedsakelig ligge innenfor det som til enhver tid er definert som sentrumsområdet.
- Byområdet skal gi rom for kunst, attraksjoner og kulturelt særpreg. Langsiktige samfunnsinteresser knyttet til byens historiske verdier skal sikres.
- Utvikle og sikre områder med god kvalitet for fysisk aktivitet og rekreasjon i nærmiljøene.
- Sikre fortetting med kvalitet og en utvikling der arkitektonisk kvalitet blir ivaretatt.
- Utvikle sosiale og kulturelle møteplasser med kvalitet i sentrum og i lokalsamfunnene.
- Avsette tilstrekkelig areal til offentlig og privat tjenesteyting. Inngå helhetlige utbyggingsavtaler for nye utviklingsområder.
- Sikre klimatilpasning i planleggingen.
- Utnytte vårt konkurransefortrinn med sentrumsnære arealreserver.
- Forsterke byområdet som tyngdepunkt for befolknings- og arbeidsplassvekst.
- Ha en aktiv parkeringspolitikk, med mål om å redusere antallet overflateparkeringer i sentrum.
- Bruke kulturminner og kulturmiljøer og Gamlebyens unike rolle som en ressurs i byutviklingen.
- Arbeide videre med Tofteberg som nytt felles næringsområde for Nedre Glomma.
- Sikre god forvaltning av arealpott gitt i fylkesplan «Østfold mot 2050».

Oppfølging av planen

Utviklingen av Fredrikstad mot 2030 skjer ikke bare i Bystyresalen, det skjer i hele kommunen. Aktive innbyggere, ildsjeler, lokalsamfunn og næringsliv er med og bidrar. Samfunnsdelen setter kursen mot 2030. Målene når vi sammen.

Samfunnsdelen skal inspirere og gi muligheter for samarbeid og ny aktivitet i kommunen. Det er et mål med planen at den gjøres mer tilgjengelig og innbyr til deltakelse.

Samfunnsdelen skal fungere som et levende verktøy for felles måloppnåelse. Det vil være avgjørende at den gir grunnlag for en felles plattform for idéutveksling, konstruktive innspill og forbedringsarbeid for alle involverte parter og aktører i Fredrikstadsamfunnet.

Samfunnsdelen er det overordnede strategiske dokumentet for hele Fredrikstadsamfunnet. Det betyr at planen ikke bare blir avgjørende for innholdet i andre planer og dokumenter, men også for hvordan vi utformer dem.

Kommunedelplaner og andre planer må ta utgangspunkt i samfunnsdelen – de skal belyse og konkretisere strategiene.

Gjennom kommunens handlingsplan og budsjett skal kommuneplanen operasjonaliseres slik at vi finner fram til målrettede tiltak. Dette betyr at handlingsplanen ikke bare skal tydeliggjøre kommuneplanens prioriteringer, men omsette disse til konkrete tiltak.

Bildekreditering
Foto side 6, 7, 9, 11 og 13 (øverste rad) - Trine Sirnes
Foto side 4,15,17 og 18 - Walter Schøffthaler
Foto side 13 (nederste rad) - mulighetsriket.no
Forsidebilde - Walter Schøffthaler

